

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. október 20.
(OR. en)

14519/23

ENER 565
ENV 1164
CLIMA 499
IND 550
RECH 464
COMPET 1021
ECOFIN 1076

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. október 20.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2023) 4080 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA (2023.10.20.) az energiaszegénységről

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: C(2023) 4080 final.

Melléklet: C(2023) 4080 final

Brüsszel, 2023.10.20.
C(2023) 4080 final

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2023.10.20.)

az energiaszegénységről

{SWD(2023) 647 final}

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2023.10.20.)

az energiaszegénységről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A legfrissebb adatok azt mutatják, hogy 2022-ben az EU összes tagállamában mintegy 40 millió európai, vagyis az Unió lakosságának 9,3 %-a nem tudta megfelelően melegen tartani az otthonát. Ez ugrásszerű növekedés 2021-hez képest, amikor a lakosság 6,9 %-a volt hasonló helyzetben¹. Ez az arány több mint kétszeresére nőtt az alacsonyabb jövedelmű kategóriákba tartozók esetében. Ezek az adatok jelzik a helyzet súlyosságát, és arra ösztönzik a politikai döntéshozókat, hogy tegyenek lépéseket és kezeljék az energiaszegénység kiváltó okait olyan méltányos és igazságos átmenet keretében, amely biztosítja, hogy senki ne maradjon hátra.
- (2) Az energiaszegénység többdimenziós jelenség. Sok esetben ez a helyzet elsősorban három alapvető okra vezethető vissza, amelyek a háztartások költségvetéséhez viszonyított magas energiakiadásokhoz, az alacsony jövedelemhez, valamint az épületek és a készülékek alacsony energiahatékonyságához köthetők. A háztartások helyzetét továbbá befolyásolhatják még földrajzi és éghajlati tényezők, a háztartások jellemzői, a nemek, az egészség, valamint a háztartások sajátos energia- és szállítási szükségletei. Így az átlagosnál magasabb energiaigényű háztartások, köztük azok a családok, ahol gyermekek, fogyatékossgal élő személyek vagy idősek vannak, jobban ki vannak téve az energiaszegénységnek és annak hatásainak. A nőket, leginkább pedig az egyedülálló szülőket és az idősebb nőket is különösen súlyosan érinti az energiaszegénység a jövedelemeloszlás és a társadalmi-gazdasági státusz terén fennálló strukturális egyenlőtlenségek, valamint a nemek között a gondozás terén fennálló egyenlőtlenségek miatt.
- (3) A magas energiaárak 2021 közepe óta befolyásolják az Unió energiapiacait. Egyre többen szembesülnek nehézségekkel az energiaszámláik kifizetése terén. Ez nem korlátozódott az alacsony jövedelmű és kiszolgáltatott helyzetben lévő polgárookra, akik jövedelmük aránytalanul nagyobb részét költötték energiára, hanem sok közepes jövedelmű polgárt is érintett. Az Unió egységesen lépett fel a vonatkozó európai keretek között és nemzetközi kötelezettségvállalások keretében, hogy megkönnyítse az európai polgárok helyzetét. Ennek ellenére még szükség van további célirányos nemzeti szintű intézkedésekre.

---

¹ Forrás: Eurostat (ilc_mdcs01).

- (4) A szociális jogok európai pillére, amelyet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közösen hirdetett meg 2017. november 17-én², valamint az ENSZ által 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési célok³ az energiát azon alapvető szolgáltatások közé sorolják, amelyeket mindenkinek jogában áll igénybe venni. A rászorulókat támogatni kell abban, hogy igénybe vehessék ezeket a szolgáltatásokat. A pillér megemlíti továbbá a megfelelő segítséghez és védelemhez való jogot kilakoltatás esetén⁴.
- (5) Az európai zöld megállapodás⁵ hangsúlyozza, hogy az átállásnak méltányosnak és inkluzívnak kell lennie, az embereket kell előtérbe helyeznie, és különös figyelmet kell fordítania azon régiók, iparágak, munkavállalók, háztartások és fogyasztók támogatására, amelyek a legnagyobb kihívásokkal szembesülnek az átállás során. Ezenkívül a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról szóló közlemény⁶ hangsúlyozza, hogy a zöld megállapodás végrehajtása biztosítani fogja az Unió számára az eszközöket ahhoz, hogy jobb eredményekre legyen képes a felfelé irányuló konvergencia, a társadalmi méltányosság és a közös jólét terén.
- (6) Az (EU) 2020/1563 ajánlás⁷ és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum⁸ iránymutatással szolgál az energiaszegénységgel kapcsolatban, valamint annak meghatározásával kapcsolatban, hogy mit takar az energiaszegénység által érintett háztartások jelentős száma. Az ajánlás 13 energiaszegénységi mutatót állapított meg, amelyek közül a tagállamok kiválaszthatják azokat, amelyek rendelkezésre állnak és relevánsak a saját viszonyaik tekintetében, annak érdekében, hogy azonosítsák a területükön fennálló energiaszegénységet, tükrözve az energiaszegénység különböző aspektusait, és alternatív adatkészleteket használhatnak a helyi realitások – például a nyári túlmelegedés, a nemi és etnikai háttér – figyelembevételére érdekében, továbbá összevethetik a jövedelemre és az energiafogyasztásra vonatkozó adatokat, hogy megértsék azt, hogy az energiaszegény háztartások milyen kihívásokkal szembesülnek a megfizethetőség terén.
- (7) A klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról szóló tanácsi ajánlás⁹ emlékeztet arra, hogy a méltányosság és a szolidaritás a zöld átállásra irányuló uniós

---

² Intézményközi nyilatkozat a szociális jogok európai pillérééről (HL C 428., 2017.12.13., 10. o.).

³ [A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend \(un.org\)](#), A/RES/70/1.

⁴ 19. elv: „Lakhatás és segítségnyújtás a hajléktalanok számára”, valamint 20. elv: „Az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés”.

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A méltányos átállást szolgáló erős szociális Európa, COM(2020) 14 final.

⁷ A Bizottság (EU) 2020/1563 ajánlása (2020. október 14.) az energiaszegénységről (HL L 357., 2020.10.27., 35. o.).

⁸ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Uniós iránymutatás az energiaszegénységre vonatkozóan (SWD(2020)960 final).

⁹ A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról 2022/C 243/04 (HL C 243., 2022.6.27., 35. o.).

szakpolitikák meghatározó alapelvei, és szükségesek a közvélemény széles körű és tartós támogatásának elnyeréséhez.

- (8) A szociális jogok európai pillérében, a fenntartható fejlődési célokban, az európai zöld megállapodásban, a méltányos átállásról szóló tanácsi ajánlásban és az energiaszegénységről szóló bizottsági ajánlásokban meghatározott célkitűzések keretét biztosítanak a tagállamokban tapasztalható energiaszegénység azonosításához, a hangsúlyt az energiához való hozzáférés, az inkluzivitás, a méltányosság és a „senkit sem hagyunk hátra” elveire helyezve. Ezen elvek mindegyike érvényes az energiaszegénység által érintett háztartásokra is. Az energia az az alapvető szolgáltatás, amelynek esetében a legnagyobb különbségek mutatkoznak az EU-ban a hozzáférés terén¹⁰.
- (9) Az energiaszegénység fogalmát a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹¹ vezette be 2009-ben, azóta pedig tágabb értelmezést kapott az igazságos és méltányos energetikai átállás kontextusában. Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaggal¹² bevezetett legutóbbi jogszabályi változások átfogó megközelítést nyújtanak az energiaszegénység kiváltó okainak kezeléséhez. A csomag bevezette az energiaszegénység első uniós szintű fogalom meghatározását az (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelvben¹³, olyan rendelkezésekkel együtt, amelyek kiemelten kezelik az energiahatékonyságra és az épületek energetikai felújítására irányuló intézkedéseket az energiaszegény csoportok és más, kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok körében.
- (10) Az energiaszegénység az összes tagállamot érinti. Ezért az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁴ 3. cikke (3) bekezdésének d) pontja előírja a tagállamok számára, hogy értékeljék az energiaszegénységben élő polgárok számát, határozzanak meg célkitűzést e szám csökkentésére, amennyiben az jelentős, és ismertessék az energiaszegénység kezelésére szolgáló szakpolitikáikat és intézkedéseiket végleges nemzeti energia- és klímaterveikben. A tagállamoknak első alkalommal 2019-ben kellett benyújtaniuk erre vonatkozó tájékoztatást.
- (11) Az energiaszegénység fogalmának a nemzeti jogban való rögzítése az első lépés valamely probléma elismerése és azonosítása, valamint tágabb kontextusba helyezése felé. Ez minden érintett szereplő számára segítséget jelent ahhoz, hogy megfelelő

---

¹⁰ SWD(2023) 213 final/2.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

¹² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, COM(2021) 550 final.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (HL L 231., 2023.9.20., 1. o.).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlatpolitika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

válaszokat dolgozzanak ki az energiaszegénység kezelésére helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten, együttesen figyelembe véve annak három fő okát, azaz az alacsony jövedelmet, a magasabb energiaszámlákat és az alacsony energiahatékonyságot.

- (12) Az energiaszegénység fogalma összekapcsolódik a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználó fogalmával, ugyanakkor el is különül attól. Az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁵ 28. cikke és a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁶ 3. cikkének (3) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy határozzák meg a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználó fogalmát, amely kiterjedhet az energiaszegénységre, valamint egyéb kritériumokra, így például az elektromos eszközöktől való, egészségügyi okokkal vagy az életkorral magyarázható jelentős függésre.
- (13) Tizennyolc tagállam külön jelenséggként írta le az energiaszegénységet a meglévő nemzeti energia- és klímatervében, ugyanakkor azonban a fogalom meghatározásokra, az egyértelmű mérésre és az energiaszegénység kezelésére irányuló közvetlen szakpolitikákra vonatkozó részletekkel a tagállamok mintegy fele foglalkozik¹⁷.
- (14) A tagállamokat felkérjük arra, hogy 2024 júniusáig aktualizálják nemzeti energia- és klímaterveiket. E feladat elvégzése és az energiaszegénység nemzeti szintű kezelése során hatékony szakpolitikai csomagokkal és az (EU) 2020/1563 bizottsági ajánlást kiegészítő további iránymutatással kell támogatni őket.
- (15) Az (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁸ a 2003/87/EK irányelvvel¹⁹ összhangban létrehozta a Szociális Klímaalapot, hogy kezelje és megelőzze azokat a lehetséges negatív elosztási hatásokat, amelyek abból erednek, hogy az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó új uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS2) eredményeképp bővült az épületek és a közúti közlekedés lefedettsége. A Szociális Klímaalap célja, hogy finanszírozást nyújtson a tagállamoknak ahhoz, hogy támogassák a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat – köztük az energiaszegénység által érintett háztartásokat –, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókat, akiket különösen súlyosan érint az energiaszegénység és a mobilitásszegénység, az energiahatékonyság növelésére, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitáshoz és közlekedéshez való hozzáférésre irányuló beruházások támogatása

---

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019.június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

¹⁷ Európai Bizottság, Energiaügyi Főigazgatóság, Bouzarovski, S., Thomson, H., Cornelis, M. et al., Towards an inclusive energy transition in the European Union: confronting energy poverty amidst a global crisis (Úton az inkluzív energetikai átalakulás felé az Európai Unióban: Az energiaszegénység elleni küzdelem globális válság idején), Kiadóhivatal, 2020., <https://data.europa.eu/doi/10.2833/103649>

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

révén. A finanszírozás felhasználása érdekében a tagállamoknak 2025 júniusáig be kell nyújtaniuk Szociális Klímaterveiket, a 2024. évi frissített nemzeti energia- és klímaterveikre építve.

- (16) A nemzeti energia- és klímatervek aktualizálása és a Szociális Klímatervek (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti létrehozása lehetőséget kínál a tagállamok számára arra, hogy ne csak az uniós jogi keret energia- és éghajlatpolitikai célkitűzésekre vonatkozó ambiciózusabb törekvéseit tükrözzék, hanem előmozdítsák a méltányosságot is, és stabil keretet biztosítsanak az energiaszegénység csökkentéséhez.
- (17) A megfelelő mutatókra vonatkozó adatok gyűjtése kulcsfontosságú az energiaszegénységben élők számának meghatározásához. Az európai statisztikák 2023-ban elvégzett, jövedelmekre, társadalmi befogadásra és életkörülményekre – például arra való képtelenség, hogy a lakásokat nyáron kellemesen hűvösen tartsák, valamint a háztartás arra való képessége, hogy megfelelő szintű otthoni energiafogyasztást engedhessen meg magának – vonatkozó opcionális ad-hoc moduljai, vagy az energiahatékonyságra vonatkozóan 2024-ben elvégzett modulok további hasznos adatokkal szolgálhatnak az energiaszegénység által érintett háztartások számának meghatározásához nemzeti, illetve regionális összefüggésben. Tekintettel arra, hogy az éghajlatváltozás következtében egyre nagyobb a hőhullámok bekövetkezésének valószínűsége, az arra vonatkozó adatok, hogy egy háztartás képes-e kielégíteni az összes otthoni energiaszükségletet, lehetővé tennék a hőség és más éghajlati veszélyek, valamint az energiaszegénység hatásai elleni küzdelemre irányuló szakpolitikák és lehetőségek jobb és célirányosabb elfogadását.
- (18) Egyes tagállamokban az energiaszegénységet főként a megfizethetőség szemszögéből kezelik, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat célzó támogatási rendszerek révén, amelyek a lakhatás és az energia megfizethetlenségét orvosolják például adókedvezmények, szociális tarifák, energiautalványok vagy fűtési támogatás nyújtásával. Minden érintkezéskor megváltoztatja az energiafogyasztás határköltését. Az ilyen rendszerek fontosak válság idején, és szükség van rájuk strukturális fejlesztések hiányában, de nem alapozhatók rájuk a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások javát szolgáló strukturális fejlesztések. Kevésbé ösztönzik az energiafogyasztás csökkentését és az energiahatékonysági intézkedésekbe való beruházásokat. A jövedelemre irányuló intézkedések továbbá azonnali segítséget nyújtanak, miközben nem változtatják meg közvetlenül az energiafogyasztás határköltését, viszont hosszú távon nem gyakorolnak hatást az energiaigényre. Ezért előnyben kell részesíteni azokat az intézkedéseket, amelyek arra irányulnak, hogy az energiaszegénység által érintett háztartások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások képesek legyenek arra, hogy saját maguk lépéseket tegyenek életmódjuk javítása érdekében az energiahatékonyság és a megújulóenergia-fogyasztás terén.
- (19) Az energiaszegény háztartások problémájának kezelése során a tagállamok olyan megközelítések és intézkedések kombinációját alkalmazzák, amelyek a végső fogyasztókra gyakorolt hatás tekintetében eltérőek: az ártámogatási intézkedések közvetlenül a kifizetett végsőenergia-árra irányulnak; a jövedelemtámogatási

rendszerek megtartják a piaci árjelzést, és így továbbra is ösztönzik az energiafogyasztás csökkentését, miközben növelik az energiafogyasztás megfizethetőségét, továbbá ösztönzik az energiarendszerek hosszú távú megfizethetőségét célzó, inkább strukturális jellegű intézkedéseket. A strukturális intézkedések azok az intézkedések, amelyek az energiaszegénység kiváltó okait kezelik az energiahatékonyságba vagy megújuló energiaforrásokba történő beruházások révén. Ezek hosszú távú hatásokkal járnak, és támogatják a méltányos energetikai átalakulásra irányuló uniós célkitűzést. Ezért ezeket előnyben kell részesíteni a kiegészítő releváns szociális intézkedésekkel együtt. A tagállamok által hozott intézkedéseknek továbbá törekedniük kell a fogyasztók számára rendelkezésre álló energialehetőségek diverzifikálására, megakadályozva ugyanakkor azt, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók megragadjanak a fosszilis tüzelőanyagok, különösen pedig a fosszilis gáz, a szén és az olaj használatánál, valamint megkockáztatva, hogy az átállás során növekvő hálózati és adminisztratív költségekkel kell szembenézniük. Ezért az energiaszegénység kezelése és a méltányos átállás biztosítása alapvetően a választott politikamix függvénye.

- (20) Az energiaválság idején a fogyasztók magas és ingadozó energiaárakkal szembeni védelmének szükségessége miatt Unió-szerte fokozott mértékben került sor jövedelmi és áreszközök alkalmazására. Az intézkedések többsége azonban nem volt kellően célzott. Bár a jövedelemtámogatási intézkedések értékes szociális védőhálót biztosítanak, gyorsan alkalmazhatók, és amennyiben célzottak, azonnali segítséget nyújthatnak az érintett háztartásoknak, valószínűleg nem eredményeznek strukturális hatást a folyósítási vagy alkalmazási időszakon túl, és a fosszilis tüzelőanyagoktól és a támogatásoktól való függőség veszélyével járhatnak. Felmerül továbbá annak a kockázata is, hogy csökkentik a tőkeintenzívebb strukturális intézkedésekhez, például az épületek energetikai felújításához nyújtott közfinanszírozást.
- (21) Az uniós jogi keret biztosítja az energiához való hozzáférést az Unióban, és a fogyasztók egyetemes szolgáltatást élveznek, különösen a villamos energia tekintetében. A rászorulóknak számára a megfizethetőséghez nyújtott támogatás mellett a legtöbb tagállam végső menedékes ellátói rendszert vezetett be, hogy megvédje a fogyasztókat az ellátó nemteljesítése esetén. A fogyasztók további védelme és az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében a tagállamokat arra ösztönözzük, hogy jelöljenek ki végső menedékes ellátót.
- (22) Az (EU) 2019/944 irányelv 10. cikkének (11) bekezdése értelmében az ellátók a lakossági fogyasztóknak a tervezett kikapcsolás előtt kellő időben megfelelő tájékoztatást nyújtanak a kikapcsolás alternatívájaként lehetséges intézkedésekről. A kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztókat megfelelően védeni kell az áramkimaradásokkal szemben, és nem szabad őket olyan helyzetbe hozni, amely a hálózatról való lecsatlakozásra kényszeríti őket. A leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévők energiához való hozzáféréseinek biztosítása érdekében a tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy az ilyen ügyekben Unió-szerte bevált gyakorlatokra építve járjanak el.
- (23) Összetett jellege miatt az energiaszegénységet multidiszciplináris kérdésként kell kezelni, amely elsősorban, de nem kizárólag az energia- és szociálpolitikai ágazatokat

magában foglaló, több ágazatra kiterjedő megközelítést igényel, szem előtt tartva ugyanakkor az energia- és éghajlatpolitikai jogszabályokban foglalt nagyon konkrét jogi kötelezettségeket. Az energiaszegénység kezelésére szolgáló irányítási rendszernek ezért lehetővé kell tennie a szervezeti egységek közötti és vertikális együttműködést a nemzeti, regionális és helyi kormányzati struktúrák között, valamint a különböző ágazatokban tevékenykedő érdekelt felekkel és szociális partnerekkel folytatott szélesebb körű konzultációt a megalapozott döntéshozatalhoz való hozzájárulás érdekében. E célból fontolóra lehetne venni az (EU) 2018/1999 rendelet 11. cikke alapján megteremtett, éghajlat- és energiapolitikával kapcsolatos többszintű párbeszédet.

- (24) Az energiaszegénységgel foglalkozó megfigyelőközpontok erőssége az, hogy összefogja az összes érintett kulcsfontosságú szereplőt az energiaszegénység helyzetének ágazatokon átívelő megismerése érdekében, valamennyi szinten. Következésképpen az ilyen megfigyelőközpontok multidiszciplináris irányítási eszköznek tekinthetők, amely világítótorony-projektként szolgálhat más szakpolitikai területek számára. Az ilyen megfigyelőközpontok továbbá olyan platformot jelenthetnek, ahol az érdekelt felek nemzeti és helyi szintű vitákban vesznek részt, kulcsfontosságú betekintést nyújtanak az energiaszegénység problémájába, és szakpolitikai kezdeményezéseket javasolnak.
- (25) A gyakorlat azt mutatja, hogy a bizalom az energiaszegénység által érintett háztartások sikeres bevonásának egyik kulcsfontosságú eleme, a támogatási rendszerek kedvezményezettjeinek azonosítása és elérése tekintetében egyaránt.
- (26) A hatékony, felhasználóbarát kommunikáció és információmegosztás döntő szerepet játszik az energiaszegénység kezelésében. Az energiaszegénység által érintett háztartások eltérő igényekkel és képességekkel rendelkeznek a szerepvállalás tekintetében, és adott esetben korlátozottan férnek hozzá a releváns információkhoz. Az (EU) 2023/1791 irányelvben meghatározott energetikai tanácsadó hálózatok vagy egyablakos ügyintézési pontok az épületek energiahatékonyságára vonatkozó javaslatokkal együtt hatékony eszközök lehetnek. Ezeknek az eszközöknek könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük, és azokat úgy kell kialakítani, hogy megfeleljenek az alacsony jövedelmű, kiszolgáltatott helyzetben lévő vagy az energiaszegénység által érintett háztartások igényeinek; ezeket az eszközöket továbbá rendelkezésre lehetne bocsátani a szociális gondozókon és az egészségügyi szakembereken keresztül, illetve más, az ügyfelekkel közvetlenül érintkező szakembereken keresztül, akik rendszeres és közvetlen kapcsolatot tartanak fenn a lakosság e csoportjaival.
- (27) Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomaggal és a „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című közleménnyel²⁰ a Bizottság egyértelműen kijelentette, hogy az energiahatékonysági intézkedések – többek között az építőiparban – az energiaszegény és kiszolgáltatott helyzetben lévő

²⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért, COM(2022) 108 final.

háztartások helyzetének megerősítésére és védelmére szolgáló hatékony eszközök. Az épületek energiahatékonyságának javítása enyhítheti a lehetséges negatív társadalmi hatásokat, és maximalizálhatja a szociális előnyöket, különösen a legrosszabb energiahatékonyságú épületekben fennálló életkörülmények javítása, valamint az energiaszegénység enyhítése vagy akár megelőzése tekintetében.

- (28) Az energiahatékonyság előnyben részesítése az uniós jogban rögzített kulcsfontosságú elv. Alkalmazásához a jogalapot az (EU) 2023/1791 irányelv 3. cikke biztosítja. Az energiahatékonyság javítása elengedhetetlen az energiaszegénység kezeléséhez, valamint az emberek és a lakosok jóllétének javításához.
- (29) A legrosszabb energiahatékonyságú épületek energetikai felújításának előnyben részesítése lehetővé teszi az energiaszegénység közvetlen kezelését, mivel az energiaszegénység által érintett emberek és a kiszolgáltatott helyzetben lévők általában ilyen épületekben élnek. Az energetikai felújítások révén jelentősen csökkenthető az otthonok fűtési és hűtési energiaigénye, következésképpen a lakosok megfelelő beltéri légállapotot engedhetnek meg maguknak alacsonyabb energiaköltségek mellett, ami hozzájárul a háztartások energiaszegénységből való kiemeléséhez. Emellett az épületek energetikai felújításának fokozásával olyan munkahelyek hozhatók létre és őrizhetők meg, amelyek közvetve hozzájárulnak a lakosság jólétéhez. Az új európai Bauhaus²¹ egy uniós kezdeményezés, amelynek célja, hogy az energiahatékonyság, a megfizethetőség és az inkluzivitás előtérbe helyezésével segítse az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek megvalósítását.
- (30) Az épületek energetikai felújításának pozitív hatásai – többek között az életkörülményekre – maximalizálhatók integrált, részvételen alapuló és kerületekhez kapcsolódó megközelítések révén, amikor az energiaszegény kerületekben az energetikai felújítás a szélesebb körű társadalmi befogadási és városrehabilitációs programok részét képezi. Az érdekellentétek akadályozhatják az épületek energetikai felújítását, többek között azért, mert a lakásfejlesztésekkel kapcsolatos döntéshozatal során a bérlők nem ugyanazokkal a lehetőségekkel rendelkeznek, mint a lakástulajdonosok. Ilyen érdekellentétek akkor fordulnak elő, ha egy ügylet vagy befektetés nem közvetlenül az ügylet vagy befektetés költségeit viselő szereplő javát szolgálja.
- (31) A kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat védeni kell a magasabb lakhatási költségekkel szemben, amelyek a felújításokat követően jelentkezhetnek, és amelyek kilakoltatáshoz, lakóhelyelhagyáshoz vagy dzsentifikációhoz vezethetnek. Ezért alapvető fontosságú, hogy a tagállamok gondosan figyelemmel kísérjék az általuk alkalmazott átfogó politikamixet a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra gyakorolt közvetlen vagy közvetett negatív hatások tekintetében. A bérlők kedvezőtlen és nem kívánt hatásokkal szembeni védelmére irányuló intézkedések magukban foglalhatják a felújítási munkálatokhoz nyújtott feltételes pénzügyi támogatást a

²¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az új európai Bauhaus: Szép, fenntartható, közös, COM(2021) 573 final.

bérlők kilakoltatásának megelőzése érdekében, a bérbeadóknak nyújtott adókedvezményeket, a szegényebb háztartások bérletidj-hátralékának rendezéséhez vagy átütemezéséhez nyújtott pénzügyi támogatást, a bérleti díj emelésére vonatkozó felső korlátot, amennyiben a tulajdonos állami pénzügyi támogatásban részesül, vagy a bérleti díj emelése és a felújítás révén elért energiamegtakarítás közötti egyensúlyt biztosító jogalkotási intézkedéseket. További alapvető lépés a bérlők védelmére és a bérbeadókra vonatkozó szabályozási keret végrehajtása, valamint a lakhatáshoz való jogra és a bérlők kilakoltatással szembeni védelemhez való jogaira vonatkozó információkhoz való hozzáférés biztosítása.

- (32) Az energiahatékonyság elvei az energiahatékony háztartási készülékekre is vonatkoznak, amelyek jelentős mértékben hozzájárulhatnak az energiamegtakarításhoz. A környezettudatos tervezésre és az energiahatékonysági címkézésre vonatkozó szabályok révén alkalmazott energiahatékonysági követelmények óriási energiamegtakarítást eredményezhetnek az uniós háztartások számára.
- (33) A pontos és valós időhöz közeli leolvasást támogató intelligens fogyasztásmérő rendszerek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy nyomon kövessék tényleges energiafelhasználásukat a nap során, és segíthetnek az energiaszegénységben élők azonosításában. Ennek eredményeként segítik a fogyasztókat abban, hogy szabályozzák energiafelhasználói magatartásukat, és költségeik megfékezése érdekében módosítsák fogyasztásukat, miközben véget vetnek a becsült számláknak és a visszamenőleges számlázás okozta sérelmeknek. Ez rendkívül fontos az energiaszegénység által érintett háztartások számára, amelyek sok esetben szigorúbb pénzügyi korlátokkal küszködnek, és amelyeket aránytalanul sújtanak az energiaárak ingadozásai. Az energiaszegény háztartásokat nem szabad kihagyni az olyan intelligens technológiákhoz való hozzáféréstől, amelyek támogatnák őket energiafogyasztásuk csökkentésében vagy jobb kezelésében, valamint lehetőségeket kínálnának számukra arra, hogy kihasználják az energiatechnológia és a digitalizáció terén elért folyamatos fejlesztések előnyeit.
- (34) Az energiarendszer dekarbonizációja a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetése és megújuló energiaforrásokkal való felváltása révén kulcsfontosságú az Unió éghajlatváltozás elleni küzdelme során. Az Ukrajna elleni orosz invázió és az energiaárak ugrásszerű emelkedése azt jelzi, hogy sürgősen el kell távolodni a földgáz háztartások fűtésére való használatától, és ennek során az energiaszegénység által érintett háztartások különös figyelmet és támogatást igényelnek. Az európai zöld megállapodás meghatározza a „senkit nem hagyunk hátra” elvet, ami ebben az összefüggésben rendkívüli fontossággal bír. Az energiaszegénység elleni küzdelem központi eleme az energiaszegénység által érintett háztartások támogatása abban, hogy energiaellátásuk érdekében áttérjenek a fosszilis tüzelőanyagokról az olcsóbb megújuló energiaforrásokra. Ezt tükrözi az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv²² 23. cikkének (4) bekezdése is, amely előírja a tagállamok számára,

²² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

hogy biztosítsák a megújuló energiához való hozzáférést minden fogyasztó számára, különös tekintettel azokra az alacsony jövedelmű vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, amelyek máskülönben – elegendő kezdőtőke hiányában – nem tudnának élni az intézkedések nyújtotta lehetőségekkel.

- (35) A megújuló energia megfizethetőbb a fogyasztók számára, ha közvetlenül férhetnek hozzá. A kollektív önellátó rendszerek megoldást jelenthetnek arra a problémára, hogy az energiaszegénység által érintett háztartások korlátozott kapacitással rendelkeznek arra, hogy hozzáférjenek a megújuló energiához és fogyasztókként aktívvá váljanak, miközben villamos energiát termelnek (úgynevezett „termelő-fogyasztók”). A termelő-fogyasztói státusz és a kollektív önellátó rendszerekben való részvétel szélesebb körű, nem pénzügyi előnyökkel jár, mint például a felelősségvállalás elősegítése, új készségek, az egyén társadalmi befogadása, valamint a közösség iránti bizalom és összeköttetések.
- (36) A kollektív önellátó rendszerek magukban foglalják az energiaközösségeket és az energiamegosztási rendszereket. A Bizottság támogatja a tagállami energiaközösségekre vonatkozó uniós jogszabályok folyamatban lévő hatékony végrehajtását, és konkrét rendelkezéseket javasol²³ az energiamegosztásra vonatkozóan. A helyi önkormányzatoknak fontos szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kollektív önellátó rendszerek nyitottak és hozzáférhetőek legyenek az energiaszegénység által érintett háztartások számára, különösen azokban az esetekben, amikor a belépés máskülönben pénzügyi követelményekkel, valamint bonyolult adminisztratív eljárásokkal és költségekkel járna.
- (37) Az energiaszegénység kezelésére irányuló intézkedések megállapítása, megtervezése, bevezetése és végrehajtása érdekében a politikai döntéshozóknak minden szinten tájékozódniuk kell, és meg kell érteniük a választókerületükben tapasztalható energiaszegénységet kiváltó okokat. A készségek európai éve (2023)²⁴ és a készségfejlesztési paktum – az európai készségfejlesztési program részeként²⁵ – lehetőséget biztosít a paktum tagjai számára, hogy megfelelő iránymutatást kapjanak a készségfejlesztéshez. Az Unió által finanszírozott, energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központ²⁶ online és célzott képzést és támogatást nyújt az érdekelt feleknek – köztük a helyi önkormányzatoknak – az energiaszegénység tekintetében. A központ által a mutatókkal kapcsolatban végzett munka is segíti a tagállamokat abban, hogy nemzeti és helyi szinten mutatókat válasszanak ki és határozzanak meg²⁷.

²³ Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosításáról, COM(2023) 148 final.

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/936 határozata (2023. május 10.) a készségek európai évéről (HL L 125., 2023.5.11., 1. o.).

²⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program, COM(2020) 274 final.

²⁶ [Energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központ \(EPAH\) \(europa.eu\).](https://energy-poverty.ec.europa.eu/observing-energy-poverty/national-indicators_en)

²⁷ https://energy-poverty.ec.europa.eu/observing-energy-poverty/national-indicators_en

- (38) Ezen túlmenően, az energiaszegénység kockázatának kitett személyekkel közvetlen és rendszeres kapcsolatban álló munkavállalóknak – például az egészségügyi ellátásban és az oktatásban dolgozóknak vagy a szociális munkásoknak –, valamint az energetikai tanácsadóknak rendelkezniük kell az energiaszegénység azonosításához, valamint az energiaszegény háztartásoknak nyújtott tanácsadáshoz és tájékoztatáshoz szükséges készségekkel. Az ilyen tájékoztatás magában foglalhatja az alapvető energiafogyasztás-csökkentési intézkedésekkel kapcsolatos tanácsadást, az energiaszámlák magyarázatát, a lakhatással és a bérlők kilakoltatással szembeni védelemhez való jogaival kapcsolatos tanácsadást, illetve azt, hogy hová kell fordulni további tanácsért vagy támogatásért.
- (39) A készségek kérdése magukat a fogyasztókat is érinti. Ahhoz, hogy részesülhessenek a zöld energiára való átállás előnyeiből, a fogyasztóknak ösztönzőkre és készségekre van szükségük, hogy magasabb szintű energiatudatosságot és digitális jártasságot tanúsítva aktívabban foglalkozzanak az energiával, energiaszükségleteikkel és energiacsökkentési céljaikkal összhangban. Ehhez olyan készségekre van szükség, mint például az intelligens mérőórák használata, valamint a keresletoldali rugalmasság és a megújuló energiaforrások kihasználása. Ebben az összefüggésben különös figyelmet kell fordítani a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra és az energiaszegénység által érintett háztartásokra, és segíteni kell őket energiatudatosságuk, pénzügyi műveltségük és digitális jártasságuk fejlesztésében, valamint abban, hogy leküzdjék a nehezebb kiindulási helyzetükből adódó nehézségeket, többek között az innovatív technológiák alkalmazásával összefüggésben is. Előfordulhat, hogy egyes csoportoknak korlátozott lehetőségeik vannak arra, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak, például azoknak, akik bérelt szálláshelyeken, szociális bérlakásokban vagy más típusú, nem saját tulajdonban lévő lakásokban élnek.
- (40) Rendelkezésre áll finanszírozás az energiaszegénység kezelésére. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret²⁸ szerinti uniós költségvetés teljes összegének és az Európai Unió Helyreállítási Eszköz²⁹ teljes összegének legalább 30 %-át, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz³⁰ teljes összegének legalább 37 %-át az éghajlatpolitikai célkitűzések érvényesítésére kell fordítani. Ebben az összefüggésben jelentős mozgástér áll rendelkezésre az energiaszegénység kezelését célzó strukturális intézkedések finanszírozására. Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban a tagállamok az erőforrások jelentős részét energiahatékonysági intézkedésekre, többek között épületek energetikai felújítására különítették el. A tervek felülvizsgálata és a REPowerEU-fejezetek beillesztése során az energiaszegénység fontos szerepet játszik azon hat célkitűzés egyikeként, amelyekhez a reformoknak és beruházásoknak hozzá kell járulniuk. Az

²⁸ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o.).

²⁹ A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Unió Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap³¹ jelentős mértékben támogatja energiahatékonysági intézkedések végrehajtását, többek között kifejezetten az energiaszegénység kezelése érdekében.

- (41) Az Igazságos Átmenet Alap³² az igazságos átmenet mechanizmus keretében hozzájárul energiahatékonysági intézkedések finanszírozásához olyan területeken, amelyek súlyos társadalmi-gazdasági kihívásokkal szembesülnek az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlatpolitikai céljai felé való átmenet során. Gyakran ezeken a területeken tömörülnek az energiaszegénység által leginkább érintett térségek. Emellett az energiaszegénység tekintetében a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel³³ létrehozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében nemzeti bevételekből, valamint a Modernizációs Alapból³⁴ és a küszöbön álló Szociális Klímaalapból származó allokációkból is nyújtható finanszírozás.
- (42) A Bizottság az energiaszegénység kezelésére irányuló projekteket irányít a Horizont Európa és a környezetvédelmi és éghajlatpolitikai program (LIFE)³⁵ keretében. Emellett az Unió által finanszírozott, energiaszegénységgel foglalkozó tanácsadó központon keresztül technikai segítséget nyújt a helyi önkormányzatoknak az energiaszegénység megállapításához, valamint a helyi célzott fellépések megtervezéséhez és végrehajtásához. A Technikai Támogatási Eszköz³⁶ keretében a Bizottság kérésre támogatást nyújt a tagállamoknak a reformok megtervezésére és végrehajtására irányuló erőfeszítéseikhez, többek között az energiaszegénység, az épületek energetikai felújítása és a Szociális Klímatervek kidolgozása terén.
- (43) A strukturális intézkedések, különösen azok, amelyek az energiahatékonysághoz, az épületek energetikai felújításához vagy a megújuló energiához való hozzáférésre irányulnak, jelentős mértékű előzetes és folyamatos finanszírozást igényelnek, az (EU) 2023/1791 irányelv 28. cikkével összhangban. Fontos, hogy a közkiadásokat és a finanszírozási terveket megfelelően kiigazítsák az energiaszegénységben élő kiszolgáltatott háztartások támogatása, további magánberuházások ösztönzése, energiahatékonysági hiteltermékek népszerűsítése, és állami garanciák nyújtása érdekében. A tagállamoknak továbbá úgy kell alakítaniuk az uniós alapokból finanszírozott terveiket és programjaikat, hogy azok kiszolgáltatott helyzetben lévő

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról (HL L 231., 2021.6.30., 60. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról.

³³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/959 irányelve (2023. május 10.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, valamint az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg).

³⁴ A Bizottság (EU) 2020/1001 végrehajtási rendelete (2020. július 9.) az egyes tagállamok energiarendszereinek korszerűsítését és energiahatékonyságának javítását célzó beruházásokat támogató modernizációs alap működése tekintetében a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról (C(2020)4541).

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/783 rendelete (2021. április 29.) a környezetvédelmi és éghajlatpolitikai program (LIFE) létrehozásáról és az 1293/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 172., 2021.5.17., 53. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

energiaszegény háztartásokra irányuljanak, miközben szinergiákat teremtenek az egész Unióban, valamint a nemzeti, regionális és helyi tervek és programok között.

- (44) Mivel az energiaszegénység által érintett háztartások nem rendelkeznek saját forrásokkal, és korlátozottan férnek hozzá kereskedelmi hitelekhez, akadályokkal szembesülnek a beruházások finanszírozásához való hozzáférés terén. Az ilyen háztartásoknak ezért állami pénzügyi támogatásra van szükségük, amely lehet közvetlen előzetes támogatás, az energiahatékonysági vagy felújítási munkák közvetlen kifizetése, olyan állami hitel, amely lehetővé teszi a háztartások számára, hogy az állami beruházást akkor fizessék vissza, amikor már megtakarítást érnek el az energiaköltségeik terén, továbbá lehet kamatmentes vagy alacsony kamatozású hitel, vagy bármely más innovatív finanszírozási mód, amely segíti őket az energetikai felújítási munkák finanszírozásában,

AJÁNLJA, HOGY A TAGÁLLAMOK:

I. szakasz – a jogi keret végrehajtása

1. Tegyenek gyors lépéseket az energiaszegénység (EU) 2023/1791 irányelv 2. cikkének 52. pontjában foglalt fogalommeghatározásának a nemzeti jogba való átültetése és végrehajtása érdekében. A nemzeti fogalommeghatározásnak meg kell különböztetnie az „energiaszegénység” fogalmát a kiszolgáltatók helyzetében lévő felhasználóknak a 2009/73/EK irányelv 3. cikkén, az (EU) 2019/944 irányelv 28. cikkén és az (EU) 2023/1791 irányelv 24. cikke (1) bekezdésének első albekezdésén alapuló fogalmától.
2. Biztosítsák azt, hogy a kiszolgáltatók helyzetében lévő felhasználók fogalma és az energiaszegénység fogalma közötti különbségek, valamint e fogalmak egymást kiegészítő jellege megfelelően tükröződjön a nemzeti szintű szakpolitikákban és intézkedésekben annak érdekében, hogy segítsék a tagállamokat az energiaszegénység kezelésére és a felelősségvállalást elősegítő intézkedésekre irányuló releváns szakpolitikai csomagok kidolgozásában.
3. Használják ki a nemzeti energia- és klímatervek által létrehozott holisztikus keretet a területükön tapasztalható energiaszegénység kérdésének elemzésére és aktualizálására, valamint annak átgondolására, hogy miként lehetne azt kezelni. Ennek során a tagállamoknak meg kell tenniük az első lépéseket Szociális Klímaterveik elkészítése érdekében.
4. Vegyék figyelembe a nemzeti és uniós szinten rendelkezésre álló, az energiaszegénység által érintett háztartások számának meghatározására szolgáló mutatókat, és vegyenek részt a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó európai statisztikák releváns moduljai keretében végzett felmérésekben. A tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az adatminőségre és az alternatív adatforrások összehasonlíthatóságára, és átláthatóságot kell biztosítaniuk azzal kapcsolatban, hogy milyen mutatókat használnak az energiaszegénység azonosítására és leküzdésére (beleértve a jövedelmi decilisekre vonatkozó adatokat is).

II. szakasz – strukturális intézkedések, megfizethetőség és az energiához való hozzáférés

5. Egyértelműen különböztessék meg az energiaszegénység kezelésére irányuló strukturális intézkedéseket és az energia megfizethetőségének javítását célzó intézkedéseket.
6. Részesítsék előnyben az energiaszegénységet kiváltó okok kezelésére irányuló hatékony és jól célzott strukturális intézkedéseket, amikor energiahatékonyságról, épületek energetikai felújításáról, a hőenergiát hasznosító utólagos átalakításról (az épületek jellegének tiszteletben tartásával), energiahatékony készülékekhez és megújuló energiához való hozzáféréstről van szó. A tagállamok a strukturális intézkedéseket kísérő jól célzott intézkedéseket hozhatnak az energia

megfizethetőségének javítása érdekében – például célzott jövedelemtámogatás és szociális tarifák –, vagy az energiaszegénység által érintett háztartások ideiglenes támogatása érdekében.

7. Vezessenek be intézkedéseket az energiaszegénység által érintett fogyasztók és a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók ellátásból való kizárásának megelőzése érdekében, célzott pénzügyi támogatási rendszerek, valamint rövid és hosszú távú intézkedések révén, amelyek egyebek között fizetési terveket és energiahatékonysági tanácsadást, alternatív ellátási szerződéseket vagy szociális szolgálatok és civil társadalmi szervezetek általi segítségnyújtást foglalnak magukban. A fogyasztók további védelme és az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében a tagállamoknak végső menedékes ellátót kell biztosítaniuk.
8. Biztosítsák a szakpolitikák, különösen pedig az energia- és a szociálpolitika közötti koherenciát, és kerüljék el az egymásnak ellentmondó intézkedéseket. A tagállamoknak szélesebb körű és integrált szociálpolitikák és társadalmi igazságosságra irányuló megközelítések keretében foglalkozniuk kell az energiaszegénységgel, és inkluzív és a felelősségvállalást elősegítő politikákat kell alkalmazniuk, különösen az energiaszegénység által érintett háztartások, a bérlők, a szociális bérlakásokban élők és a legrosszabb energiahatékonyságú épületeket használók esetében.

III. szakasz – Irányítás

10. Erősítsék meg az irányítást az energiaszegénység elleni küzdelemre irányuló holisztikus megközelítéssel, beleértve a szervezeti egységek közötti és vertikális együttműködést a nemzeti, regionális és helyi irányítási struktúrák között, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, valamint az érintett energetikai és szociális partnerek és érdekelt felek szorosabb bevonásával.
11. Mérlegeljék az energiaszegénységgel foglalkozó nemzeti megfigyelőközpontok kijelölését és felhatalmazását, amelyekben részt vehetnek a hatóságok, a tudományos körök, a nem kormányzati szervezetek, az energiaszolgáltatók és -szállítók, egyértelmű felhatalmazást adva és eszközöket biztosítva számukra az energiaszegénység helyzetének azonosítására, nyomon követésére és elemzésére helyi, regionális és nemzeti szinten, a döntéshozatal megalapozása érdekében.

IV. szakasz – Bizalom, szerepvállalás és kommunikáció

12. Az energiaszegénység kezelését célzó intézkedések és fellépések kidolgozásakor fordítsanak különös figyelmet a célzott és testreszabott kommunikációra, melynek során bizalmat teremtenek a releváns rendszerek kedvezményezettjei között, és elkerülik a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok megbélyegzését. A tagállamoknak a (21) bekezdésben említett, az ügyfelekkel közvetlenül érintkező

szakembereket kell alkalmazniuk az energiaszegény háztartások azonosításának és tanácsokkal való ellátásának elősegítése érdekében.

13. Tegyék intenzívebbé az energiaszegénység által érintett háztartásoknak szóló, energiahatékonysággal kapcsolatos tájékoztató kampányokat annak biztosítása érdekében, hogy a lakosság e csoportjai személyre szabott tájékoztatást és tanácsokat kapjanak, kihasználva az energetikai tanácsadó hálózatokban és az egyablakos ügyintézési pontokban rejlő valamennyi lehetőséget. Ezeknek a kampányoknak a bérleti ágazatban is ösztönözniük kell az energiahatékonysági intézkedések alkalmazását, enyhítve a bérbeadók és a bérlők közötti érdekellentétet, és csökkentve az energiaszegénységet a felújítások eredményeképpen alacsonyabb energiaszámlák révén.

V. szakasz – Energiahatékonyság

14. Tegyenek intézkedéseket a legrosszabb energiahatékonyságú épületek esetében a felújítások arányának fokozása érdekében, biztosítva legalább annyi megtakarítást, amennyire a háztartásnak szüksége van a megfelelő beltéri hőmérséklet eléréséhez. Az energiaszegénység által érintett háztartásokat célzó támogatási intézkedéseknek figyelembe kell venniük az ingatlanpiac tulajdonosi szerkezetét, és el kell kerülniük egyrészt az energiaszegénység által érintett lakástulajdonosok, másrészt pedig a bérlők kizárását.
15. Hozzanak létre szabályozási és szociális biztosítékokat, és elemezzék a politikamixet annak biztosítása érdekében, hogy az energiahatékonyság javítását vagy a lakások felújítását követően ne forduljon elő a bérleti díjak és a lakhatási költségek túlzott mértékű növekedése, ami megfizethetlenségi problémákhoz, lakóhelyelhagyáshoz, kilakoltatásokhoz és dzsentifikációhoz vezethet.
16. Hozzanak létre olyan rendszereket, amelyek lehetővé teszik az energiaszegénység által érintett háztartások számára az energiahatékony háztartási készülékekhez való hozzáférést a bérlők és a lakástulajdonosok energiaszámláinak csökkentése érdekében.
17. Gyorsítsák fel az intelligens fogyasztásmérő rendszerek bevezetését, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy megfelelő időben leolvassák villamosenergia- és gázfogyasztásukat, és amelyek segítségével kezelhetik energiafogyasztásukat és kihasználhatják az energiatechnológia és a digitalizáció terén elért fejlesztések előnyeit. Ezen erőfeszítések során figyelembe kell venni az energiaszegénység által érintett felhasználók és a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók sajátos szükségleteit, és be kell tartani az uniós adatvédelmi előírásokat.

VI. szakasz – Megújuló energiához való hozzáférés

18. Biztosítsák azt, hogy az energiaszegénység által érintett háztartások is részesülhessenek a dekarbonizáció előnyeiből és részesei lehessenek a szociális szempontból igazságos átmenetnek. Minden háztartás számára egyenlő hozzáférést kell biztosítani a megújuló energiák és az innovatív energiatechnológiák használatához, és a háztartásoknak részesülniük kell a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetéséből származó előnyökből.
19. Tegyük lehetővé az energiaszegénység által érintett háztartások számára az energiamegosztási rendszerekhez való hozzáférést, többek között úgy, hogy felszámolják az ilyen háztartások útjában álló pénzügyi belépési akadályokat, és ösztönözzék a helyi önkormányzatok részvételét az ilyen rendszerekben.

VII. szakasz – Készségek

20. Biztosítsák azt, hogy a politikai döntéshozók a közigazgatás minden szintjén, valamint az energetikai szakemberek és tanácsadók képzésben részesüljenek az energiaügyi kérdésekkel kapcsolatban, ideértve az energiaszegénységhez kapcsolódó témákat is, figyelembe véve az energiaszegénység többdimenziós vonatkozásait és a tiszta energiára való átállás kontextusát. A tagállamoknak igénybe kell venniük az e területen rendelkezésre álló uniós technikai támogatást.
21. Vezessenek be programokat az ügyfelekkel közvetlenül érintkező szakemberek képzésére az energiaszegénységgel és a zöld energiával kapcsolatos megoldásokkal kapcsolatban. Az ilyen programokba bevont, az ügyfelekkel közvetlenül érintkező szakemberek legyenek egészségügyi szakemberek és szociális gondozók, illetve más olyan szakemberek, akik segíthetnek azonosítani az energiaszegénység által érintett háztartásokat, és közvetlenül tanácsot és tájékoztatást nyújthatnak számukra az energiafogyasztás csökkentését, valamint a megfizethetőbb és innovatívabb energiaforrásokhoz való hozzáférést célzó megoldásokról.
22. Kínáljanak fel célzott képzéseket az energiaszegény háztartások számára, ideértve az alacsony szintű digitális készségekkel rendelkező háztartásokat is. Az ilyen tanfolyamokon javítani kell az energiaszegénység által érintett háztartások energiatudatosságát és digitális jártasságát, továbbá képessé kell tenni őket arra, hogy jobban ellenőrizzék energiaszámláikat és aktívan részt vegyenek a tiszta és igazságos energetikai átmenetben.

VIII. szakasz – Finanszírozás

23. Használják fel a rendelkezésre álló uniós finanszírozást arra, hogy további lépéseket tegyenek az energiaszegénység leküzdésére, rászorultsági alapú és testreszabott energiahatékonysági támogatási rendszerek bevezetésével, valamint olyan programokkal, amelyek lehetővé teszik az energiaszegénység által érintett háztartások számára a kollektív önellátó rendszerekhez való hozzáférést. A

tagállamoknak a lehető legnagyobb mértékben egyszerűsíteniük kell a finanszírozás igénylésének feltételeit, és korlátozniuk kell az ilyen kérelmek adminisztratív akadályainak számát és járulékos költségeit.

24. Alakítsanak ki az energiaszegénység által érintett háztartásokat célzó egyedi energiahatékonysági támogatási rendszereket. E rendszerek létrehozása során a tagállamoknak szem előtt kell tartaniuk, hogy ezek a háztartások nem tudják kifizetni a felújítások előzetes költségeit – még úgy sem, hogy azokat utólag visszatérítenék számukra –, és nem élveznek az adóval kapcsolatos engedményeket vagy kedvezményeket, mivel minimális a jövedelemadójuk.
25. Támogassák a megújuló energiával kapcsolatos innovatív finanszírozási rendszerek, valamint az energiaszegény háztartásokra irányuló energiahatékonysági intézkedések és programok kidolgozását és kiterjesztését.

Kelt Brüsszelben, -án/-én. 2023.10.20.

a Bizottság részéről
Kadri SIMSON
a Bizottság tagja

